МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ НАУК

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського

_____ В. Д. Будак
«27» 03 20 18 року

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ

СТУПЕНЯ МАГІСТРА

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ (СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ)

014.02 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МОВА І ЛІТЕРАТУРА (РОСІЙСЬКА))

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
МНУ імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 14 від «27» 03 20 18 року)

Розглянуто та схвалено
на засіданні приймальної комісії
МНУ імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 7 від «27» 03 2018 року)

МИКОЛАЇВ 2018

Прийом на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки), здійснюється на конкурсній основі за результатами додаткового вступного випробування у формі співбесіди.

Вступники проходять співбесіду в обсязі діючих програм ступеня бакалавр.

Розробник програми додаткового вступного випробування:

Доцент О. В. Абламська

Голова фахової атестаційної комісії:

Професор О. С. Трифонова

Затверджено на засіданні кафедри гуманітарних наук
Протокол № 3 від 13лютого 2018 року.

Затверджено на засіданні Вченої ради філологічного факультету
Протокол № 7 від 21березня 2018 року.

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА 4

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ 4

3. ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ..... 7

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ..... 18

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....19

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму додаткового вступного випробування зі спеціальності (спеціалізації) 014.02 Середня освіта (Мова і література (російська)) (згідно з Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266) розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра відповідної спеціальності.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів на основі ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки), під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю(спеціалізацією) 014.02 Середня освіта (Мова і література (російська)).

Мета додаткового вступного випробування – перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів та визначення рівня фахової підготовки. Абітурієнти допускаються до складання фахових випробувань із профільних дисциплін та екзамену з іноземної мови за умови успішного проходження додаткового вступного випробування, тобто за умови набору кількості балів, що вища за поріг «склав/не склав», який становить 75 балів.

Вступні випробування проводяться в обсязі навчальних програм з основних дисциплін навчального плану ступеня бакалавр – *російська мова, зарубіжна література, методика навчання російської мови, методика навчання світової літератури.*

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

РОСІЙСЬКА МОВА

Вступник повинен знати:

- артикуляційну класифікацію голосних і приголосних звуків сучасної російської мови; фонетичні закони і фонетичні процеси в системі голосних і приголосних звуків сучасної російської мови; основні орфоепічні норми та орфографічні принципи російської мови;
- системні відношення в лексиці сучасної російської мови; сучасну російську лексику з погляду походження, сфери вживання, активного і пасивного складу, функціонально-стилістичної приналежності і експресивності;
- фразеологію російської мови з погляду походження і використання в різних стилях мови;
- морфемну будову слова; можливі морфонологічні явища на морфемному шві; типи формоутворюючих і словотвірних афіксів; термінологічний мінімум з морфеміки і словотвору; основні морфологічні і неморфологічні способи російського словотвору;
- наукові дані з морфології сучасної російської мови; основний зміст наукових концепцій з проблем вивчення морфології; системні особливості мовних одиниць, що вивчаються морфологією, та закономірності їх зміни у процесі функціонування;

- найважливіші програмні матеріали з синтаксису, одиниці синтаксису, засоби зв'язків слів у словосполучення і речення, класифікації словосполучень за структурою, значенням, видами зв'язку слів, способом вираження головного слова; класифікації простих речень з боку мети висловлювання, емоційного забарвлення, модальності і синтаксичного часу, структури, способу вираження граматичної основи і другорядних членів речення, а також ускладнень речення; класифікації складних речень за структурою, засобами зв'язків предикативних частин; схеми аналізу всіх одиниць синтаксису.

Вступник повинен вміти:

- використовувати теоретичні знання на практиці; критично осмислювати сучасні наукові концепції з проблем фонетики, фонології, графіки, орфографії, словотвору, лексики, фразеології, морфології, синтаксису та обґрунтовувати особисту теоретичну позицію;
- проводити лексичний аналіз слів, аналізувати тексти із фразеологізмами;
- вільно користуватися словниками російської мови різних типів;
- активно вживати синоніми, правильно використовувати пароніми; активізувати вживання у мовленні незапозиченої лексики, не засмічувати своє мовлення зайвими іншомовними словами;
- проводити аналіз фонетичного членування мовлення, голосних і приголосних звуків російської мови з боку артикуляції; ділити слова на склади; визначати типи чергувань звуків (історичні і фонетичні); записувати російські тексти фонетичною транскрипцією, робити фонетичний аналіз слів; пояснювати принципи російської орфографії;
- кваліфіковано аналізувати морфологічні явища сучасної російської мови; проводити морфологічний розбір всіх частин мови:
- складати структурні схеми простих і складних речень, проводити повний аналіз всіх одиниць синтаксису.

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Вступник повинен знати:

- особливості зарубіжної літератури на всіх етапах її розвитку в динаміці літературного процесу та в культурно-історичному контексті епохи;
- літературно-мистецькі напрями, течії, їх специфіку;
- складові світового літературного процесу, визначальні явища і жанри різних періодів;
- характерні особливості індивідуальних стилів письменників різних літературних напрямів; тенденції пошуків ними нових засобів художньої виразності, естетичних орієнтирів;
- теоретичні аспекти функціонування відповідної термінології, приклади втілення в оповіданнях, повістях, романах тощо рис різних мистецьких епох;
- термінологічний апарат навчальної дисципліни.

Вступник повиненвміти:

- застосовувати отриманні знання в процесі аналізу конкретних художніх творів зарубіжної літератури, означених етапів її розвитку в єдності їх змісту і форми;

- розглядати творчість певного письменника не простим «дзеркалом» дійсності, а сферою неповторних відкриттів у словесному мистецтві;
- розкривати характерні особливості індивідуального стилю митця.
- порівнювати літературно-мистецькі напрями, течії, характеризувати їх специфіку;
- встановлювати співвідношення загальних явищ літературного процесу зі специфікою окремих видів та жанрів;
- виявляти риси взаємовпливу у світовому літературно-мистецькому процесі;
- здійснювати аналіз та інтерпретацію художніх творів з використанням опанованого теоретичного матеріалу.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

Вступник повинен знати:

- соціальне значення російської мови як предмету шкільного навчання;
- теоретико-методичні знання стосовно процесу навчання російської мови в середній школі;
- науково-методичну літературу;
- принципи, засоби та форми навчальної роботи з мови;
- методику навчання різних мовних розділів;
- методику оволодіння навичками орфографічної та пунктуаційної грамотності;
- методику роботи з розвитку зв'язного мовлення;
- методику оволодіння нормами російської мови.

Вступник повиненвміти:

- засвоювати інформацію про процес навчання російської мови та виховання дітей засобами цього навчального предмету;
- використовувати прийняті в школі умовно-графічні позначення;
- застосовувати знання методики навчання мови на практиці,
- проводити методичний аналіз матеріалу;
- планувати навчальний матеріал з теми; визначати мету та завдання уроку; формулювати питання та завдання;
- проводити різні види аналізу та різні види диктантів.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Вступник повинен знати:

- специфіку шкільного курсу «Світова література», сучасний стан і перспективи викладання предмету;
- специфіку методики навчання світової літератури як окремої галузі методичної науки;
- специфіку методів навчання світової літератури;
- специфіку викладання світової літератури в основній і старшій школі;
- вплив жанрово-родової специфіки художніх творів на процес їхнього вивчення.

Вступник повиненвміти:

- цілеспрямовано аналізувати нормативні документи, які забезпечують процес навчання світової літератури в загальноосвітній школі;

- створювати конспекти уроків із світової літератури;
- розробляти систему уроків із вивчення епічних, ліричних і драматичних творів в основній і старшій школі;
- творчо засвоювати педагогічний досвід учителів-практиків;
- опановувати досягнення методичної науки з метою професійного самовдосконалення.

3. ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

РОСІЙСЬКА МОВА

Тема: Фонетика

Фонетика, ее предмет и задачи. Аспекты изучения звуков речи. Сегментные и суперсегментные единицы языка. Фонетическое членение речи: фраза, речевой такт, фонетическое слово, слог, звук. Проклитики и энклитики.

Русское ударение, его виды. Интонация русской речи. Основные типы интонационных конструкций.

Слог. Теории слога. Слогоделение. Типы слогов.

Артикуляционная и акустическая классификаций звуков современного русского языка. Признаки, являющиеся основанием классификаций. Классификация гласных звуков. Классификация согласных звуков.

Типы чередований. Исторические чередования гласных и согласных звуков. Живые (фонетические) чередования гласных и согласных звуков современного русского языка. Понятие фонетической позиции. Сильные и слабые позиции гласных звуков. Сильные и слабые позиции согласных звуков по глухости-звонкости. Сильные и слабые позиции согласных звуков по твердости-мягкости. Позиционные мены звуков. Фонетическая транскрипция.

Тема: Орфоэпия

Орфоэпия, ее предмет и задачи. Основные орфоэпические нормы произношения гласных и согласных звуков современного русского литературного языка. Произношение грамматических форм слов. Произношение сочетаний звуков. Акцентология. Варианты акцентологических норм. Произношение заимствованных слов. Тенденции развития норм русского литературного произношения. Понятие старомосковского произношения. Конкурирующие явления в орфоэпии. Варианты норм.

Теория письма. Русская графика и ее основной принцип. Русский алфавит. Соотношение букв и звуков в русском литературном языке.

Тема: Орфография

Предмет орфографии. Принципы русской орфографии. Понятия фонемного и морфологического принципов русской орфографии. Фонетический принцип русской орфографии. Традиционный принцип русской орфографии.

Понятие орфограммы. Орфограммы, регламентируемые фонемным принципом русской орфографии. Орфограммы, регламентируемые

фонетическим принципом русской орфографии. Орфограммы, регламентируемые традиционным принципом русской орфографии.

Тема: Лексикология

Лексикология как раздел современного русского языка. Особенности лексического уровня. Понятие лексико-фразеологической системы языка. Виды системных отношений в лексике.

Моносемия и полисемия (многозначность) как лингвистическое явление. Семантическая структура многозначного слова. Типы отношений между ЛСВ (лексико-семантическими вариантами) многозначного слова. Специфика отношений между ЛСВ многозначного производного слова. Типы переноса наименований. Метафора, ее виды. Метонимия, ее виды. Синекдоха. Функциональные переносы.

Тема:Типы лексических значений слов

Прямые и переносные значения. Мотивированные и немотивированные значения. Номинативные и экспрессивно-синонимические значения. Свободные и связанные значения. Виды связанных значений. Конкретные и абстрактные значения.

Лексические омонимы и явления, смежные с лексической омонимией. Происхождение омонимов. Проблема разграничения многозначности и омонимии. Использование омонимов в речи.

Синонимы. Проблема определения синонимов. Понятие синонимического ряда. Доминанта синонимического ряда, ее особенности. Синонимы языковые и речевые (контекстуальные). Типы языковых синонимов. Функции синонимов. Синонимия и многозначность. Степень семантической близости многозначных слов-синонимов.

Антонимы, типы узуальных антонимов. Контекстуальные антонимы. Паронимы. Паронимия и парономазия.

Тема: Лексика русского языка с точки зрения ее происхождения, употребления, активного и пасивного состава

Исконно русская и заимствованная лексика. Заимствования из старославянского языка неславянских языков. Приметы старославянизмов. Виды старославянизмов. Интернациональная лексика. Экзотизмы, варваризмы.

Лексика русского языка с точки зрения сферы распространения. Диалектизмы, их виды. Специальная и терминологическая лексика. Жаргон, сленг, арго.

Лексика русского языка с точки зрения эмоционально-экспрессивной окраски. Экспрессивно окрашенные слова в художественном тексте.

Лексика русского языка с точки зрения активного и пассивного состава. Неологизмы, их виды. Окказионализмы. Устаревшая лексика. Типы устаревших слов.

Тема: Фразеология

Фразеология как раздел языкознания. Проблема определения фразеологического оборота. Категориальные признаки фразеологических единиц (ФЕ). ФЕ и слово. ФЕ и свободное сочетание слов. Значение ФЕ, его специфика.

Классификация фразеологизмов русского языка с точки зрения их семантической слитности, Фразеологические сращения, единства, сочетания. Фразеологические выражения. Составные наименования, их статус в лексико-фразеологической системе языка. Проблема идеографической классификации фразеологических оборотов.

Парадигматика ФЕ. Фразеологические синонимы и фразеологические варианты.

Структурные типы фразеологизмов в современном русском языке.

Фразеологизмы русского языка с точки зрения экспрессивно-стилистических свойств: межстилевые ФЕ, ФЕ книжного и разговорно-бытового стилей.

Происхождение ФЕ. Исконно русские фразеологизмы и фразеологизмы иноязычного происхождения. ФЕ активного и пассивного употребления.

Тема: Морфемика

Структура слова в русском языке. Учение о морфеме, ее двуплановость. Морфема, морф, алломорф. Морфонологические явления на морфемном шве. Основа и флексия. Парадигматичность флексий. Основы неизменяемых слов.

Морфемы производной основы. Корень, свободные и связанные корни. Классификация аффиксов. Формообразующие и словообразующие аффиксы, Типы аффиксов: префикс, суффикс, интерфикс, постфикс. Суффиксоиды и префиксоиды. Материально выраженные и нулевые морфемы.

Синонимия и омонимия морфем.

Тема: Словообразование

Понятие мотивации. Основы мотивированные и немотивированные. Мотивирующая основа. Словообразовательный формант. Словообразовательное гнездо. Иерархические отношения в гнезде.

Множественность мотивации. Морфонологические явления, сопутствующие мотивации: морфонологические чередования, аппликация, усечение мотивирующей основы, интерфиксация. Морфонологическая модель и словообразовательный тип.

Основные способы словообразования.

Морфологические способы образования слов.

Неморфологические способы образования слов.

Морфология

Тема: Имя существительноекак часть речи

Лексико-грамматические разряды имен существительных. Грамматические категории имен существительных. Категория рода имен существительных, ее значение и способы выражения. Существительные общего рода. Определение рода несклоняемых существительных. Категория числа имен существительных, ее значение и способы выражения. Существительные singularia и pluraliatantum. Категория падежа имен существительных.

Система падежей. Основные значения падежей. Склонение существительных. Типы склонений. Разносклоняемые и несклоняемые существительные. Адъективный тип склонения существительных.

Тема: Имя прилагательноекак часть речи

Разряды имен прилагательных в современном русском языке. Имена прилагательные качественные и относительные. Совмещение этих разрядов. Вопрос о притяжательных прилагательных. Краткие и полные формы прилагательных: значение, формы изменения, синтаксические функции. Образование кратких форм. Степени сравнения качественных прилагательных. Склонение прилагательных. Неизменяемые прилагательные

Тема: Имя числительноекакчасть речи

Грамматические категории имен числительных в современном русском языке. Количественные числительные, их морфологические свойства и синтаксические функции. Определенно-количественные и неопределенно-количественные числительные. Склонение количественных числительных. Собирательные числительные. Вопрос о порядковых числительных в русском языкознании.

Тема: Местоимениекакчасть речи. Разряды местоимений, их значение и грамматические особенности. Местоимения-существительные. Их лексико-грамматические особенности. Местоимения-прилагательные. Их особенности, синтаксические функции. Склонение местоименных слов.

Тема: Глагол как часть речи. Грамматические особенности глагола. Объем глагольной парадигмы. Начальная форма глагола. Две основы глагола и их роль в образовании глагольных форм. Категория вида. Значение видового противопоставления. Видовые пары глагола. Типы видовой корреляции. Способы образования глаголов совершенного и несовершенного вида. Переходные и непереходные глаголы в современном русском языке. Категория залога. Система залоговых отношений в современном русском языке. Однозалоговые глаголы. Возвратные и невозвратные глаголы. Категория наклонения. Образование повелительного и сослагательного наклонений. Их формоизменение.

Категория времени. Образование форм времени, их значение и употребление. Категория лица. Безличные глаголы. Избыточные и недостаточные глаголы. Значение форм лица. Категория рода, числа у глагола. Спряжение глаголов. Предикативные и атрибутивные формы глаголов.

Причастие. Место причастий в системе частей речи. Глагольные и именные категории причастий. Действительные и страдательные причастия. Краткие причастия. Деепричастие. Глагольные и наречные свойства деепричастий. Образование деепричастий.

Тема: Наречиекак часть речи. Семантические разряды наречий. Степени сравнения наречий.

Категория состояния (предикатив). Семантические и грамматические свойства категории состояния.

Модальные слова как особый лексико-грамматический разряд.

Тема: Служебные части речи. Союз как служебная часть речи. Семантика и употребление. Классификация союзов. Предлог как служебная часть речи. Семантика и употребление предлогов. Разряды предлогов по структуре. Образование предлогов.

Частицы. Модальные слова.

Междометия как особый лексико-грамматический разряд.

Синтаксис

Тема: Словосочетание

Понятие о словосочетании. Различные подходы к словосочетанию в современной синтаксической науке Основные признаки словосочетания. Словосочетание и слово. Словосочетание и предложение. Словосочетания свободные и несвободные. Классификация свободных словосочетаний по их составу (простые, сложные). Классификация словосочетаний по характеру стержневого слова (глагольные, адъективные, субстантивные, наречные), Виды словосочетаний по характеру отношений между их компонентами (классификация словосочетаний по значению): атрибутивные, субъектные, объектные, обстоятельственные, комплетпвные.

Понятие и общая характеристика синтаксических связей. Виды синтаксических связей в словосочетании Согласование и его виды. Управление и его виды. Вопрос о сильном и слабом управлении. Примыкание.

Тема: Простое предложение

Общая характеристика простого предложения. Понятие структурной схемы предложения. Типология простого предложения: виды предложений по цели высказывания; виды предложений по экспрессивно-эмоциональной окраске; типы предложений по структуре (членимые и нечленимые; односоставные и двусоставные; распространенные и нераспространенные; полные и неполные); вопрос об утвердительных и отрицательных предложениях.

Тема: Двусоставные предложения

Понятие главных членов предложения как предикативного минимума структурной схемы. Вопрос об обязательных и факультативных членах предложения. Подлежащее как компонент предикативного минимума предложения. Способы выражения подлежащего.

Понятие о сказуемом. Типология сказуемого. Семантика сказуемого. Простое глагольное сказуемое. Именное составное сказуемое. Глагольное составное сказуемое. Вопрос о сложном сказуемом.

Второстепенные члены предложения. Понятие второстепенных членов предложения. Классификация второстепенных членов предложения.

Определение, его разновидности (согласованное и несогласованное). Вопрос о приложении как особой разновидности определения. Дополнение, его разновидности (прямое и косвенное дополнение). Обстоятельство. Разряды обстоятельств.

Тема: Односоставные предложения

Специфика выражения предикативной основы. Место односоставных предложений. Классификация односоставных предложений различных типов: неопределенно-личные определенно-личные, обобщенно-личные, безличные, номинативные.

Полные и неполные предложения. Понятие структурной неполноты предложения. Разновидности неполных предложений. Разграничение полных и неполных предложений. Эллиптические предложения.

Тема: Осложненное предложение

Понятие осложненного предложения. Виды осложнения. Однородные члены предложения. Понятие грамматической однородности и однородных членов предложения. Способы выражения однородности членов предложения. Однородные и неоднородные определения. Обобщающие слова при однородных членах предложения.

Предложения с обособленными членами предложения. Понятие об обособлении. Условия обособления. Предложения с полупредикативными обособленными членами. Уточнение и пояснение. Смысловые и стилистические функции обособленных членов предложения.

Предложения с обращением. Функции обращения. Семантика обращений. Способы выражения обращений в русском языке.

Вводные и вставные конструкции.

Тема: Сложноепредложение

Черты различия простого и сложного предложения. Вопрос о названии частей сложного предложения. Строение и грамматическое значение сложного предложения. Сочинение и подчинение в сложном предложении, Типология сложного предложения (союзные и бессоюзные предложения; сложносочиненные и сложноподчиненные предложения).

Тема: Сложносочиненное предложение

Понятие о сложносочиненном предложении, его структура и семантика. Классификация сложносочиненных предложений (предложения с соединительными, разделительными, противительными отношениями, с отношениями градации и присоединения). Предложения открытой и закрытой структуры.

Тема: Сложноподчиненное предложение

Понятие о сложноподчиненном предложении. Средства выражения подчинения: подчинительные союзы, союзные слова, типизированные лексические элементы и др. Принципы классификации сложноподчиненных предложений.

Структурно-семантическая классификация сложноподчиненных предложений. Предложения расчлененной и нерасчлененной структуры. Характеристика структурно-семантических типов нерасчлененных и расчлененных сложноподчиненных предложений. Общая характеристика средств связи частей сложноподчиненного предложения (союзы, союзные слова, видо-временные формы глаголов-сказуемых, лексические средства, порядок расположив частей и т.д.). Союзы семантические и синтаксические. Роль указательных слов в подчинении предложений. Синтаксическая функция союзных слов и их отличие от союзов. Приемы разграничения союзов и союзных слов.

Тема: Бессоюзное сложное предложение

Понятие о бессоюзном сложном предложении. Два понимания бессоюзного сложного предложения в отечественной лингвистике. Типы бессоюзных сложных предложений. Средства связи компонентов бессоюзного сложного предложения.

Тема: Многокомпонентные сложные предложения

Понятие многокомпонентных сложных предложений, их типология. Структура и семантика многокомпонентных сложных предложений.

Структура и семантика сложных предложений с разными типами синтаксической связи.

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Тема: Художня література як мистецтво слова. Літературний процес

Специфікахудожньоїлітератури. Їїмісце в системівидівмистецтва. Етапилітературногопроцесу, напрями, течії, роди, жанрилітератури. Основнілітературознавчіпоняття (за чиннимипрограмамизісвітовоїлітератури): Тема, ідея, фабула, сюжет (у тому числі «мандрівний сюжет»), композиція, художній образ (у тому числі «вічний образ»), ліричний герой, мотив, символ, портрет, художня деталь, інтер'єр, пейзаж, комічне (в літературі), гумор, іронія, сарказм, сатира, алегорія, контраст, міф, міфологія, міфотворчість, фольклор, роди літератури (епос, лірика, драма), літературний процес, літературна течія.

Тема: Літературні жанри

Прислів'я, приказка, байка, билина, езопова мова, казка (фольклорна і літературна), балада (фольклорна і літературна), хоку, оповідання, новела, повість, детектив, героїчний епос, епічна поема, ода, газела, рубаї, бейт, притча, роман (у тому числі історичний, роман у віршах, психологічний, соціально-психологічний, філософський, інтелектуальний, роман-міф, роман-парабола, роман-щоденник та т..), поема, трагедія, комедія, драма (як жанр, у тому числі народна драма), антиутопія.

Тема: Літературні напрями і течії

Бароко (як літературний напрям), класицизм (як літературний напрям, у тому числі просвітницький класицизм), сентименталізм (як літературний напрям), романтизм (як літературний напрям), реалізм (як літературний напрям, у тому числі просвітницький реалізм, класичний реалізм), натуралізм (як літературний напрям), байронічний герой, психологізм, декаданс, модернізм, імпресіонізм, символізм, неоромантизм, експресіонізм, акмеїзм, футуризм, кубізм, сюрреалізм, екзистенціалізм, сугестія, натуралізм, естетизм, соціально-психологічна проза, інтелектуальна проза, парадокс, авангардизм, «нова драма», епічна драма, зовнішня і внутрішня дія, магічний реалізм, постмодернізм, гротеск, алюзія, ремінісценція, потік свідомості, інтертекстуальність, оригінал, переклад, національний колорит, індивідуальний стиль письменника.

Тема: Античність

Міф і література. Поняття про античність, їїскладники. Цикли давньогрецькихміфів: троянський, т.нський, про аргонавтів. Гомер. «Іліада»:

Заспів (пісня 1, вірші 1 – 10), «Щит Ахілла» (пісня 18, вірші 478 – 608), «ДвобійАхілла й Гектора» (пісня 22, вірші 139 – 411), «Пріам у Ахілла» (пісня 24, вірші 469 – 670); «Одіссея»: «Заспів (пісня 1, вірші 1 – 21), «АедДемодок» (пісня 8, вірші 486 – 520), «Одіссей і кіклопПоліфем» (пісня 9, вірші 181 – 566), «Одіссей у Кірки» (пісня 10, вірші 91 – 399). Есхіл. «Прометей закутий». Розповідь Прометея про йогоблагодіяння людям (епізодій 2, вірші 436–525). ПублійВергілій Марон. «Енеїда»: Заспів (т.. 1, вірші 1–33), «ПророцтвоАнхіза в Аїді про майбутню славу Риму» (т. 6, вірші 752–853), «Щит Енея» (т.. 8, вірші 626–731).

Тема: Середньовіччя

Середньовіччя як історична і культурна доба. ЛіБо. «Входжу в річку…», «Печаль на яшмовому ганку…». ДуФу. «При місяцізгадую брата», «Пісня про хліб і шовк», «Повертаютьсядикі гуси». Рудакі. Газелі, рубаї, бейти. Омар Хайям. Рубаї. «Пісня про Роланда». Аліґ'єрі Данте. «Божественна комедія» («Пекло»; «Рай» - пісняXXXIII, вірші 115 – 145).

Тема: Відродження

Відродження (Ренесанс) як доба в європейськійлітературі. Гуманізм. Роль античності. Франческо Петрарка. Із «Книги пісень» («Канцоньєре»): «Благословеннімісяць, день і рік…», «Як не любов, то що ж це бути може…», «Щасливіквіти й благовісні трави…», «Де погляднiжний, де чарівний вид…», «Нізоряних небес мандрівні хори». Мігель де Сервантес Сааведра. «Дон Кіхот» (I частина). ВільямШекспір. Сонети № 121, 130; «Гамлет».

Тема: Бароко

Барокояк перший загальноєвропейськийхудожнійнапрям. Європейське і українськебароко. Педро Кальдерон. «Життя – це сон»

Тема: Класицизм

Класицизм як художнійнапрям у літературіXVIIст. Філософська основа класицизму. Естетичнепідґрунтякласицизму. Роль античності. Основні правила класицизму. Мольєр. «Міщанин-шляхтич»

Тема: Просвітництво

Просвітництво як літературнадоба. Художнінапрями: просвітницькийкласицизм, просвітницькийреалізм, сентименталізм. ЖанриепохиПросвітництва (трагедія, філософськаповість, народна драма та ін.). ЙоганнВольфгангҐете. «Фауст» (I частина), останній монолог Фауста (II частина).

Тема: Література XIXстоліття

СпецифікарозвиткулітературиXIXстоліття. Романтизм і реалізм як художнінапрями, їхосновніознаки. Взаємодія романтизму і реалізму в літературі. Натуралізм і йогопровідніпринципи. Ранніймодернізм у літературіXIXстоліття (символізм, імпресіонізм, неоромантизм).

Взаємодіярізнихxудожніхнапрямів, течій, тенденційнаприкінціXIX – на початкуXXстоліть. Розвитокжанрів у XIXстолітті (роман, повість, поема, ліричніжанри, драма та ін.).

«Нова драма» на межіXIX-XXстоліть, їїзасадничіпринципи. Ернст-Теодор-Амадей Гофман. «Крихітка Цахес на прізвискоЦіннобер». Генріх Гейне.

«Книга пісень» («Трояндинемовнеживі», «Коли розлучаютьсядвоє», «Не знаю, що стало зо мною…», «Вечірніпроменіясні», «Вмирають люди і роки», «Хотів би я в слово єдине…»). Джордж Ноел Гордон Байрон. «Мій дух як ніч…», «Прометей», «Мазепа». Адам Міцкевич. «Кримськісонети» (№4 «Буря», №6 «Бахчисарай», №8 «ГробницяПотоцької», №14 «Пілігрим»). ОлександрПушкін. «ЄвгенійОнєгін», «До моря», «Я вас любив…», «Я митьчудовупам'ятаю…», «Я пам'ятниксобі поставив незотлінний…». Михайло Лермонтов. «І нудно і сумно…», «На дорогу йду я в самотині…»; «Герой нашого часу». Микола Гоголь. «Шинель». Стендаль. «Червоне і чорне». Оноре де Бальзак. «Гобсек». Чарльз Діккенс. «ПригодиОліверaТвіста». ФедірДостоєвський. «Злочин і кара». ВолтВітмен. Збірка «Листя трави» («Пісня про себе»). Шарль Бодлер. «Квіти зла» («Альбатрос», «Відповідності», «Вечоровагармонія»). Поль Верлен. «Так тихо серце плаче», «Поетичнемистецтво». Артюр Рембо. «Відчуття», «П'янийкорабель», «Голосівки». Оскар Уайльд. «Портрет ДоріанаГрея». ГенріхІбсен. «Ляльковийдім».

Тема: Література ХХст.– початкуХХІст.

Розвитокмодернізму в літературіХХстоліття. Модернізм і авангардизм. Шляхи реалізму. Постмодернізм.

Взаємодія різних художніх напрямів, течій, родів, жанрів, тенденцій, стилів у літературі ХХ століття. Франц Кафка. «Перевтілення». Джеймс Джойс. «Джакомо Джойс». Михайло Булгаков. «Майстер і Маргарита». РайнерМаріяРільке. «Орфей, Еврідіка, Гермес», «Ось дерево звелось…». ГійомАполлінер. «Лорелея», «МістМірабо», «Зарізана голубка й водограй». ФедерікоГарсіа Лорка. «Балада про чорнутугу», «Гітара», «Газела про темну смерть», «Касида про сон під зорями». Бертольт Брехт. «ЖиттяГалілея». Альбер Камю. «Чума». ЕрнстМіллерХемінгуей. «Старий і море». Ясунарі Кавабата. «Тисячажуравлів». Антуан де Сент-Екзюпері «Маленький принц». Генріх Белль «Подорожній…». В. Голдінг «Володар мух». Джером Девід Селінджер. «Ловець у житі». Габріель ГарсіаМаркес. «Стариган з крилами».

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

Тема: Методика російської мови як наука і навчальна дисципліна

Предмет та зміст методики. Структура курсу. Зв'язок з іншими дисциплінами. Історія методики викладання російської мови. Методична спадщина. Актуальні проблеми сучасної методичної науки.

Загальні питання викладання російської мови в школі. Російська мова як навчальна дисципліна в школі. Мета і завдання шкільного курсу російської мови. Поняття, значення, правила і терміни у шкільному курсі російської мови. Види вмінь і навичок з російської мови. Програми з російської мови для середніх шкіл.

Тема: Принципи, засоби та форми навчальної роботи з мови

Принципи навчання російській мові у школі. Загальнодидактичні принципи. Основні класифікації методів навчання. Варіативність методів

навчання. Проблемне навчання російської мови. Створення проблемних ситуацій. Пошукові завдання

Дидактичні засоби навчання. Навчальний комплекс з російської мови, його головні компоненти. Засоби наочності, їх види, методика використання, ТЗН, їх види, Шкільний кабінет, його обладнання.

Форми навчальної роботи з російської мови: урок, позакласна робота; факультативи, лінгвістичні ліцеї; індивідуальна робота з невстигаючими учнями.

Урок – основна форма навчальної роботи. Вимоги до сучасного уроку з російської мови. Основні структурні елементи уроку, їх характеристика. Основні типи уроків з російської мови, їх структура. Стандартні та нестандартні типи уроків.

Підготовка вчителя до уроку. Планування роботи вчителя російської мови.

Позакласна робота з російської мови. Мета, завдання та принципи позакласної роботи. Форми позакласної роботи.

Тема: Методика навчання різних мовних розділів

Методика фонетики, графіки та орфоепії. Значення, завдання, зміст вивчення фонетики. Методи та засоби роботи, види вправ. Фонетичний аналіз.

Методика лексики і фразеології. Значення, завдання, зміст вивчення лексики і фразеології в школі. Принципи, методи та засоби вивчення лексики. Види вправ.

Методика морфеміки та словотвору. Значення, завдання, зміст вивчення морфеміки та словотвору. Принципи, методи та засоби, види вправ. Морфемний та словотвірний аналіз, використання елементів етимологічного аналізу.

Методика морфології. Значення, завдання, принципи вивчення морфології. Зміст розділу. Морфологічні вправи, морфологічний аналіз. Типи граматичних помилок.

Методика синтаксису. Значення, завдання, зміст та принципи вивчення синтаксису. Пропедевтичне та систематичне вивчення синтаксису. Формування основних синтаксичних понять. Синтаксичні вправи. Синтаксичний розбір. Особливості вивчення простого речення. Труднощі вивчення. Особливості вивчення складного речення. Труднощі вивчення. Синтаксичний аналіз.

Методика орфографії. Значення, завдання, зміст вивчення орфографії. Поняття орфограми. Типи та види орфограм. Орфографічне правило. Вправи з орфографії. Види диктантів. Засоби виправлення помилок, їх облік та кваліфікація.

Методика пунктуації. Значення, завдання, зміст вивчення пунктуації. Поняття пунктограми. Пунктуаційні правила, їх класифікація. Вправи з пунктуації. Види диктантів. Формування пунктуаційного зору.

Робота зі стилістики, її значення, завдання та зміст. Види стилістичних вправ. Поняття стилістичної помилки. Попередження та виправлення

Тема: Методика роботи з розвитку зв'язного мовлення

Формування комунікативних вмінь. Зв'язне мовлення. Значення, завдання та зміст роботи з розвитку мовлення.

Види роботи з розвитку зв'язного писемного мовлення. Переказ, його види та місце в системі роботи з розвитку зв'язного мовлення. Методика роботи з напису переказів. Твір, його види, методика роботи. Перевірка творчих робіт учнів. Оцінка

Оволодіння нормами літературної мови. Значення, завдання, зміст цієї роботи. Основні поняття культури мовлення. Класифікація мовних помилок та недоліків в усному та писемному мовленні учнів. Робота з їх попередження та виправлення. Види вправ з культури мовлення.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема: **Методика літератури як навчальна дисципліна**

Предмет методики викладання літератури. Мета та завдання курсу. Методи дослідження навчально-виховного процесу.

Міжпредметні зв’язки методики викладання літератури. Обов’язковість використання міжпредметних зв’язків. Основні міжпредметні зв’язки. Взаємозв’язок викладання зарубіжної та української літератур. Постать письменника.

Тема: Етапи літературної освіти школярів

Проблема визначення етапів. Основна школа. Старша школа. Наступність у літературній освіті.

Літературний розвиток читача-школяра. Етапи літературного розвитку та цілісність процесу. Початкові етапи. Особливості читача основної школи. Читач-старшокласник та його особливості.

Тема:Вивчення життя та творчості письменника.

Єдність життя та творчості письменника. Вивчення життя та творчості письменника в основній школі. Вивчення життя та творчості письменника в старшій школі.

Тема:Методика вивчення творів різних жанрів

Етапи вивчення літературного твору. Цілісність процесу вивчення твору. Характеристика основних етапів вивчення твору. Взаємозв’язок етапів вивчення твору.

Аналіз твору як етап його вивчення. Специфіка аналізу як етапу вивчення твору. Відміна шкільного аналізу від літературознавчого. Шляхи аналізу. Виховна спрямованість шкільного аналізу.

Методика вивчення епічних творів. Родова специфіка епосу. Центри уваги читача в епічному творі. Вивчення основних епічних жанрів. Формування в учнів «почуття жанру».

Методика вивчення ліричних творів. Родова специфіка лірики. «Ліричний герой» та автор твору. Монографічний та тематичний аналіз ліричних творів. Формування морального світу учнів у процесі вивчення лірики.

Методика вивчення драматичних творів. Родова специфіка драми. Засоби створення характерів у драмі. Конфлікт у драмі. Активізація засвоєння учнями родової специфіки драми.

Тема:Позакласна та позашкільна робота з літератури

Система літературної освіти. Розвиток особистості школяра засобами позакласної та позашкільної роботи з літератури. Основні види й форми позакласної та позашкільної роботи.

Планування начально-виховного процесу. План та імпровізація у викладанні літератури. Види планів. Календарне планування. Поурочне планування.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Додаткове вступне випробування проводиться у формі співбесіди.

Список допущених до додаткового вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол, та складається з абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки).

Голова фахової атестаційної комісії, який відповідає за проведення вступного випробування, попередньо складає необхідні екзаменаційні матеріали: програми співбесід, екзаменаційні білети, критерії оцінювання відповіді вступника.

Екзаменаційні білети складаються відповідно до Програм додаткових вступних випробувань. Програми додаткових вступних випробувань оприлюднюються на офіційному сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського (http://www.mdu.edu.ua).

Додаткові вступні випробування проводяться у строки, передбачені Правилами прийому до Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського у 2018 році.

Розклад проведення додаткових вступних випробувань, що проводяться МНУ імені В. О. Сухомлинського, затверджується головою Приймальної комісії і оприлюднюється шляхом розміщення на веб-сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського та інформаційному стенді Приймальної комісії не пізніше ніж за три дні до початку прийому заяв та документів для вступу на навчання за відповідними ступенями та формами навчання.

На додаткове вступне випробування вступник з'являється з паспортом.

Додаткове вступне випробування у формі співбесіди проводяться не менше ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова фахової атестаційної комісії згідно з розкладом у день іспиту.

Вступник одержує екзаменаційний білет, який містить 3 питання з дисциплін, що є профільними для відповідної спеціальності. На кожне питання треба дати вичерпну відповідь.

Під час співбесіди члени відповідної комісії відмічають правильність відповідей в аркуші співбесіди, який по закінченні співбесіди підписується вступником та членами відповідної комісії.

Інформація про результати співбесіди оголошується вступникові в день її проведення.

Додаткове вступне випробування оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Якщо абітурієнт набрав 0 балів з будь-якого питання, то вважається, що додаткове вступне випробування не складено.

Абітурієнти допускаються до складання фахових випробувань із профільних дисциплін та екзамену з іноземної мови за умови успішного проходження додаткового вступного випробування, тобто за умови набору кількості балів, що вища за поріг «склав/не склав», який становить 100 балів.

Апеляція вступника щодо екзаменаційної оцінки (кількості балів), отриманої на вступному випробуванні у МНУ імені В. О. Сухомлинського, повинна подаватись особисто вступником не пізніше наступного робочого дня після оголошення екзаменаційної оцінки.

5.СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

РОСІЙСЬКА МОВА

1.Валгина Н.С., Розенталь Д.Э., Фомина М.И. Современный русский язык**:** Учебник. –6-е изд., перераб и доп.– М.: Логос,2002**.**– 528с.

2.Диброва Е.И. и др. Современный русский язык: Учебник для студентов вузов // Под ред П.А.Леканта. – М.: Дрофа**,** 2007**.** – 560 с.

3.Камынина А.А. Современный русский язык. Морфология**:** Учебное пособие**.** – М.: МГУ, 1999**.**– 240с.

4.Рахманова Л.И., Суздальцева В.Н. Современный русский язык. Лексика. Фразеология. Морфология: Учебное пособие.– М.: МГУ, ЧеРо, 1997**.**– 480 с.

5.Розенталь Д.Э., ГолубИ.Б., Теленкова М.А. Современный русский язык: Учебное пособие. – 8-е изд. – М.: Айрис-пресс,2006**.**– 448 с.

6.Шанский Н.М., Бабайцева В.В.Современный русский язык. В 3-х частях. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Просвещение, 1987: Ч.1 – 192с., Ч.2 – 256 с., Ч.3 – 256с.

7.Кононенко В.И., Брицын М.А., Ганич Д.И. Русский язык. – К.: Вища школа, 1978**.** – 430с.

8.Бабайцева В.В., Максимов Л.Ю. Современный русский язык. В 3-х частях. Ч. 3. Синтаксис. Пунктуация. – 4-е изд. –М. : Просвещение, 2007**.** – 256 с.

9.Валгина Н.С. Синтаксис современного русского языка. – 4-е изд., испр. – М.:Высшая школа, 2003**.** – 416 с.

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1.Андреев Л.Г. Альбер Камю (1913 – 1960) // Зарубежная литература XX века: Учебник для вузов // Под ред. Л.Г.Андреева. 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. шк.; изд. цент «Академия», 2000. – 139 с.

2. Артамонов С.Д. История зарубежной литературы XVII – XVIII ст. – М.: Просвещение, 1988. – 248 с.

3. Денисова Т. Літературнийпроцес XX ст. Нонконформізмсерединивіку: Людина в постіндустріальномусуспільстві // Вікно в світ. – 1999. – №5. – С. 38 – 48.

4. История зарубежной литературы XVIII ст. века: Учеб. для филол. спец. вузов / Под. ред. Л.В. Сидоренко. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Высшая школа, 2001. – 335 с.
5. Історіязарубіжноїлітератури XVII–XVIII століття: навчальнийпосібник / Г.Й. Давиденко, М.О. Величко. – К.:: Центр учбовоїлітератури, 2007. – 292с.
6. Наливайко Д. Шахова К.О. Зарубіжналітература XIX століття: Доба романтизму: Підручник для студентіввищихнавчальнихзакладів. – Тернопіль: Богдан, 2001. – 402 с.
7. Ніколенко О.М. Бароко, класицизм, просвітництво. Література XVII–XVIII століть .– Х. : Ранок, 2003. – 224 с.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ

1.Баранов М.Т., Ладыженская ТА., Львов М.Р. и др. Методика преподавания русского языка. – М.: Просвещение, 1990. – 360 с.
2.Текучев А.В. Методика русского языка в средней школе. – 3-е изд., перераб. – М.: Просвещение, 1980. – 420 с.
3.Методика изучения русского языка /под ред. Н.А. Пашковской, Г.М. Иваницкой.К.: Рад. шк., 1986. – 390 с.
4.Львов М.Р. Словарь-справочник по методике русского языка. – М.: Просвещение,1988. – 258 с.
5.Баринова Е.А., Боженкова Л.Ф., Лебедев В.И. Методика русского языка. – М.: Просвещение, 1984. – 460 с.
6.Основы методики русского языка в 4-8 классах /Под ред. А.В. Текучева, М.М. Разумовской, Т.А. Ладыженской. – 2-е изд., перераб. – М.: Просвещение, 1983. – 280 с.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Активные формы преподавания литературы: Лекции и семинары на уроках в ст. классах /Р.И. Альбеткова, С.Г. Герке, Л.П. Гладкая и др. – М.: Просвещение, 1991. – 175 с.
2.Буряк С.Д. Інтерактивні й нестандартні уроки зарубіжноїлітератури. – Харків: Основа, 2005. – 160 с.
3.Вахрушев В.С. Уроки мировой литературы в школе: 5-11 кл.: Кн. для учителя. – М.: Просвещение, ВЛАДОС, 1995. – 228 с.
4.Гладишев В.В. Контекстневивченняхудожніхтворів в основній і старшійшколі. Науково-методичнийпосібник. – Миколаїв: МОІППО, 2006. – 176 с.
5.Гладышев В.В. Жанр рассказа в контексте школьной программы: 10-11 классы. – Харьков: Основа, 2003. – 112 с.
6. Гладишев В.В. Теорія і практика контекстного вивченнядраматичнихтворів: Підручник для слухачівкурсів. – Миколаїв: МОІППО, 2008. – 188 с.
7. Мірошниченко Л.Ф. Методика викладаннясвітовоїлітератури в середніхнавчальних закладах: Підручник для студентів-філологів. – К.: Вища школа, 2007. – 415 с.

8. Штейнбук Ф.М. Методика викладаннязарубіжноїлітератури в школі: Навчальнийпосібник. – К.: Кондор, 2007. – 316 с.